

การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดแบบยั่งยืนชุมชนต้องช่วยกัน

อาจารย์ ดร.มาริษา สุจิตวนิช โปรแกรมวิชานิติศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

หากจะพูดถึงปัญหาเสพติดมีการป้องกัน ปรามปรามและจับกันอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานหลายปี แต่ปัจจุบัน "ยาเสพติด" ยังคงเป็นปัญหาระดับชาติ ในภาพรวมแม้ว่าจะมีความรุนแรงน้อยกว่าช่วงก่อนประกาศสงครามกับยาเสพติด แต่เริ่มปรากฏปัญหาเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน เนื่องจากสภาพความอ่อนแอของสังคม ขาดคุณธรรม จริยธรรม ครอบครัว ขาดความอบอุ่น เด็ก และเยาวชนถูกทอดทิ้งสูงขึ้น

จากข้อมูลสถิติการจับกุมคดียาเสพติด และจำนวนผู้เข้ารับการรักษาผู้เสพ ผู้ค้าที่เข้าสู่ระบบ ทั้งในเรือนจำ สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานคุมประพฤติ และสถานบำบัดรักษา ตั้งแต่ปี 2548 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้เสพ ผู้ค้าเพิ่มขึ้น มีจำนวนเพิ่มขึ้น และจากการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล พบว่า ความพึงพอใจในระดับปานกลาง - มากที่สุด มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 95.6 เหลือเพียงร้อยละ 65.5

การนำเข้าพบการลักลอบนำเข้ายาเสพติดที่หลากหลายตัวยา ทั้ง ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน ผีนดิบ ไอซ์ เคตามีน และเอ็กซ์ตาซี พื้นที่นำเข้าสำคัญยังคงอยู่ทางชายแดนภาคเหนือ ในปี 2551 มีสัดส่วนการนำเข้าอยู่ที่ร้อยละ 86.5 รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 11.8 โดยเป็นการนำเข้าในพื้นที่ชายแดน 44 อำเภอ 17 จังหวัด เป็นพื้นที่นำเข้าหลัก 18 อำเภอ 8 จังหวัด

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศ มีทั้งยาบ้า เฮโรอีน กัญชา ผีน สารระเหย พืชกระท่อม และ Club drugs โดยยาเสพติดที่แพร่ระบาดมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ยาบ้า กัญชา และสารระเหย ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ กลุ่มเยาวชนอายุ 15 - 24 ปี กลุ่มว่างงาน และรับจ้าง (www.thaihealth.or.th/node/9824)

จากสภาพปัญหายาเสพติดที่แม้รัฐบาลมีความตั้งใจจริงที่จะขจัดให้หมดไปจากผืนแผ่นดินไทย แต่จากข่าวทางสถานีโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์มีให้เห็นเกือบทุกวันว่า มีการจับยาเสพติดเป็นจำนวนมากและยึดทรัพย์อยู่เป็นประจำ ในขณะเดียวกันก็มีการวิสามัญฆาตกรรมของเจ้าหน้าที่ทางการ และการฆ่าตัดตอนจากเจ้าหน้าที่ไม่เป็นทางการเกือบทุกรายวัน และที่น่าตกใจเป็นอย่างยิ่ง พบว่าเด็กและเยาวชนหันกลับมานิยมเสพยาและสารระเหย เพื่อทดแทนยาบ้า เนื่องจากยาบ้าหายาก และมีราคาแพงขึ้นถึง 3 เท่าตัว นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กและ

เยาวชนหันไปทดลองเสพสารเสพติดใหม่ๆ ที่กฎหมายและผู้ใหญ่อย่างเราเฝ้าตามไม่ทัน เช่น ในตรีสอออกไซด์ หรือที่เรียกกันในหมู่วัยรุ่นว่า “คมตรัส” และ คิว เป็นต้น (www.thaihealth.or.th/node/9824) นำมาซึ่งการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดแบบยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสภาพการสื่อสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 2. เพื่อศึกษาปัญหาการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม และ 3. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดแบบยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สำหรับการวิจัยผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล และ ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 62 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง จำนวน 21 คน กำนันจำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้าน แกนนำหมู่บ้านหรือบุคคลที่องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาคัดเลือกร่วมกับชุมชนจาก 10 หมู่บ้าน ๆ ละ 1 คน รวม 10 คน ตัวแทนเยาวชนทั้ง 10 หมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน รวม 20 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อความที่ตรงกัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพการสื่อสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ใช้วิธีการสื่อสารแบบทางเดียว เป็นส่วนใหญ่ ปัญหาของการสื่อสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง ได้แก่ ผู้ส่งสารไม่มีทักษะในการสื่อสาร, การส่งการกระจายข่าวโดยวิธีการส่งหนังสือโดยผ่านผู้นำ, หอกระจายข่าว/เสียงตามสายควรบริหารโดยมีชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม, ผู้รับสารไม่สามารถสื่อสารกลับไปยังผู้ส่งสารได้ , ผู้รับสารไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม , กิจกรรมการสื่อสารเรื่องยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลางและไม่ต่อเนื่อง, งบประมาณภาครัฐไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง , ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนอาจแบ่งออกได้เป็นทั้งสองกลุ่มคือ แบบไม่แข็งขัน และแบบเฉื่อยชา การป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลงยังไม่มีวางแผนหรือนโยบายในการป้องกันและสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลงอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และ รูปแบบการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดแบบยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมกับชุมชน ได้แก่ 1. รูปแบบของการให้

ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน ครอบครัว ชุมชน วัด ยุวเยาวชน หอกระจายข่าว จดหมายเวียน หนังสือราชการ เอกสารแผ่นพับ รถประชาสัมพันธ์ จดหมายข่าว วารสารประชาสัมพันธ์ กิจกรรมและการรณรงค์ 2. รูปแบบการปฐกษัตริ์ ได้แก่ การประชุมประชาคม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการใช้โทรศัพท์สายด่วน 3. รูปแบบการเจรจาทางออกร่วมกัน ได้แก่ การไกล่เกลี่ยสาธารณะ การประชาพิจารณ์ และการเจรจาต่อรอง และทำการสื่อสารไปยังประชาชนและชุมชนหนองปากโลง ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้าน ของตำบลหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ดังนั้น รูปแบบการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดแบบยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมจึงต้องเป็นการสื่อสารที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในทุกชั้นทุกตอน

จะเห็นได้ว่าชุมชนช่วยกันด้วยการสร้างความเข้มแข็งและใช้ระยะเวลาอย่างต่อเนื่องถึงจะประสบความสำเร็จอย่างตัวอย่างของงานวิจัยชิ้นนี้
